

Uitgebreide reactie kadernotitie gemeente Winsum

Algemeen:

- Wij beschouwen de NCG als een organisatie in opbouw. Het MJP en de kadernotitie zijn voor het eerst verschenen, zo ook later in het jaar het geactualiseerde MJP. Het is en blijft zoeken naar ieders rol en inbreng bij deze documenten.
- De kadernota vormt de opmaat voor het programma van 2017 en geeft ons inzicht in de (eventuele) beleidskeuzes. Maar niet meer dan dat. Wij zien de kadernota vooral als agenderend document, keuzes worden benoemd maar veelal nog niet gemaakt. Onvoldoende duidelijk is wat de NCG als publiek regisseur adviseert, op grond van welke doelstellingen, tegen welke consequenties en op welk moment. Dat maakt het voor de overheden en instellingen lastig om concreet op de beleidskeuzes te reageren. De vraag is wat dit betekent voor de politieke discussie. We weten nu nog te weinig wat wenselijk, noodzakelijk en haalbaar is.
- Wij wijzen op het gegeven dat de resultaten van de inspecties pas laat bekend zijn en verwerkt kunnen worden. Het gaat hierbij om zeer relevante beleidsinhoudelijke keuzes bij een van de belangrijkste pijlers onder het MJP; waar en wat wordt versterkt? Het besluitvormingsproces in de maanden november en december lijkt hiermee onder grote druk te staan.

Deel B (Kader):

- Wij onderschrijven de missie en doelen uit MJP 2016. Wij vinden het erg belangrijk dit gezamenlijk uit te blijven dragen. Het is echter wel zo dat naast veilig voelen, met name veilig zijn erg belangrijk is. En het welbevinden moet een plek krijgen in de doelen.
- Aansprakelijkheid: wij constateren een aantal systeemfouten in het gehele dossier. De belangrijkste is de invloed van de NAM. Wij blijven benoemen dat dit niet klopt. Met behoud van haar wettelijke aansprakelijkheid moet de NAM meer op afstand komen. Zolang de uitvoering van het MJP steeds afhankelijk is van de instemming van de NAM, ontstaat er niet daadwerkelijk de door ons gewenste publieke regie in het dossier en zal het vertrouwen niet hersteld worden. En dat is een gezamenlijk belang van ons allemaal.
- Aanvullende kaders
Wij vinden de aanvullende kaders inzichtelijk, maar niet consequent doorvertaald in aanpassingen/voornemens, waarop advies geven mogelijk is. Wij hebben per kader de volgende reactie:

Beheersmatig

Minister van EZ wil naar de bevoegdheden van de NCG kijken zodat een meer eigenstandige positie mogelijk is. Wat betekent dit in het licht van het eerdere uitgangspunt dat alle moederorganisaties hun formele rollen, taken en bevoegdheden behouden? Hoe worden de moederorganisaties hierin betrokken? Wat betekent dit in het licht van de beleidskeuzes?

Financieel

Wij zijn verheugd over de extra middelen die het Rijk beschikbaar stelt voor de uitvoering van het meerjarenprogramma, die grotendeels samenhangen met de versterkingsopgave in het kerngebied. De belangrijkste keuzes en prioriteiten in het MJP worden bepaald door de beschikbare financiële middelen en capaciteit. En die zijn nu nog niet inzichtelijk genoeg om

over te kunnen adviseren (prioriteren indien mogelijk etc.). Wij willen een heldere financiële paragraaf, waarin staat opgenomen wie wat betaalt en waar de middelen aan worden uitgegeven. Wat zijn geoormerkte gelden binnen de totale begroting? Wat is nu wel/niet gedekt? Zijn er schuifmogelijkheden? En wat betekent dit in het licht van de beleidskeuzes?

Wanneer kunnen wij de uitkomsten van inventarisatie van de omvang en benodigde bedragen verwachten van zorg, erfgoed en openbare ruimte?

Juridisch (wetgeving)

In de actualisatie van het MJP wordt de term 'mijnbouwschade' gehanteerd. Wij juichen dat toe en wijst de NCG op de gevolgen: Het gaat naar onze mening verder dan alleen de schades en de arbiter; dan gaat het bijvoorbeeld ook over versterken én over een groter gebied. Hoe ziet de NCG dat?

Wij verwachten in het MJP een heldere uitwerking van de verbreding naar mijnschade in beleidsvoornemens bijvoorbeeld ten aanzien van het werkgebied van de NCG en de relatie met versterkingen? Welke beleidskeuzes verwacht de NCG ten aanzien van de omkering van de bewijslast?

Schadepreventie:

Wij willen dat schadepreventie veel nadrukkelijker wordt opgenomen in het geactualiseerde MJP. Wij worden hierin gesterkt door minister Kamp die in zijn ontwerp bestemmingsbesluit o.a. het volgende schrijft:

"5.2.2 Schade

In de Mijnbouwwet is vastgelegd dat het zoveel mogelijk beperken van schade het uitgangspunt moet zijn bij de winning van delfstoffen. De nadruk die NAM in het winningsplan legt op mitigerende, in plaats van op preventieve, maatregelen ter beperking van schade en het verlagen van risico acht ik (ook) vanuit dit oogpunt onvoldoende."

Wij willen dat de eerdere drieslag (schadeafhandeling, versterking en verduurzaming/flankerend beleid) moet worden uitgebreid met schadepreventie. Wat betekent dit voor het MJP? Wat betekent dit voor de rol van de NCG, CVW en de NAM? Dit zien wij graag concreter uitgewerkt.

Deel C (beleidskeuzes)

1. Schadeherstel

Wij vinden de passages in de Kadernotitie over verbetering van het schadeherstel beperkt tot wat nu al in het MJP 2016 is vastgelegd. Wij willen dat de schadeafhandeling echt beter gaat. Wij zien dit als een belangrijke voorwaarde voor het herstellen van vertrouwen en dus een belangrijke doelstelling voor ons allemaal.

Wij willen een concretere uitwerking van de 1-loket-gedachte. Hoe gaat de NCG dit vormgeven? Wat zijn bijvoorbeeld de consequenties van het onderbrengen van bodemdaling bij de NCG? En dan met name op gebied van schade, arbiter, versterken, werkingsgebied?

NCG geeft aan dat bodemdaling ook onder het werkgebied gaat vallen. Wat betekent dit? Nu alleen relatie met arbiters gelegd, maar het gaat veel verder:

- Zettingsschade
- Discussie C-schades
- Werkingsgebied

2. Versterken

Het is ons duidelijk dat door het op dit moment nog ontbreken van voldoende gegevens er nog geen keuze gemaakt kan worden over een al dan niet andere prioritering. Wij gaan ervan uit dat wij in voldoende mate betrokken zullen worden bij de vaststelling van de uiteindelijke prioritering. Tot de tijd dat er andere keuzes gemaakt zijn m.b.t. de prioritering vinden wij dat er actief moet worden doorgegaan met de versterkingsopgave zoals die ook is verwoord in het huidige MJP nl. “No regret aanpak” en conform de daarin vermelde vier criteria.

2.1 Versterken algemeen

- Wat is het NAM-voorstel aan de NCG over prioritering? Wij kennen dit document (nog) niet.
- Wij vragen de NCG in het geactualiseerde MJP meer duidelijkheid te geven de prioritering: welke type gebouwen, in welke gebieden, en aan te geven op welke grond activiteiten nodig zijn: onderdeel gebiedsgericht, risico gestuurd of doelmatigheid?
- Wij vragen de NCG om een procedure met de partijen vast te stellen rondom het vertalen van nieuwe kennis en inzichten naar uitvoeringsconsequenties, bijvoorbeeld de consequenties van drie aangehaalde kaders: adviezen winningsplan, KNMI kaart en voorstel NAM over prioritering. Dit ook in het licht van de zinsneden over invulling 2^e ronde in het kerngebied en de afspraak uit het MJP dat halfjaarlijks de inzichten worden gewogen en ‘vastgeklikt’? De kadernota is onduidelijk over hoe wordt omgegaan met gewijzigde inzichten en wat er gebeurt als de nieuwe documenten langer op zich laten wachten.
- Wij adviseren de NCG in het MJP aan te geven hoe de regierol ten aanzien van de versterking verstevigd kan worden. De NAM bepaalt nu de methode van inspecteren en engineeren en de feitelijke versterking.
- Er staat geschreven dat de omvang van het programma grotendeels afhankelijk zal zijn van de beschikbare engineeringscapaciteit. Wij verwachten in het MJP een voorstel om de engineeringscapaciteit te vergroten, danwel een prioritering binnen de beschikbare capaciteit.
- In het MJP moet de rol van de NCG is bij de totstandkoming van de NPR beter toegelicht worden. “Er dienen keuzes gemaakt te worden”. Wie maakt die keuzes? “Andere onderwerpen schuiven naar achter?” Wie bepaalt dat, de NCG of anderen?

2.2 Gebiedsgerichte aanpak

- Onder “versterking algemeen” hebben we een reactie gegeven op de prioritering. De beleidskeuzes onder gebiedsgerichte aanpak bevestigen het beeld dat nog veel in ontwikkeling is, en de onderbouwing van keuzes voor de wereld buiten de NAM, CVW en de onderzoeksbureaus onvoldoende transparant is.
- Echt gebiedsgericht is het niet meer volledig. Het is (terecht) meer een projectmatige, kerngerichte aanpak geworden.
Wat doet de NCG met de gebiedsteams en – coördinatoren?

2.3 Wonen

- Voor regio: de 1100 woningen voor de pilot staan ter discussie. Dit is een zwaar punt voor de corporaties die hierop hun planning hebben afgestemd. Dit is nou een punt waar eigenlijk een meerjarige afspraak voor nodig is die niet elk jaar afhankelijk is van het MJP.

2.4 Infrastructuur

- De huidige tekst lijkt weinig urgentie uit te stralen. Is er een planning aan te geven wanneer we welk resultaat kunnen verwachten?
- In zienswijze op het instemmingsbesluit geven we aan dat er nog te weinig aandacht is voor de kritische infrastructuur. Het onderzoek van Deltares naar de huidige toestand en

status van gemalen, bruggen, kunstwerken en andere beheersobjecten is nog niet voltooid. Dit zou, onder regie van NCG, alsnog moeten gebeuren;

- Een definitief kader voor de kwalitatieve risico-inventarisatie en de uitgangspunten voor aardbevingsbestendige bouw en versterking van infrastructuur in het gebied is nog niet beschikbaar. Een en ander moet onder regie van de NCG nog gestalte krijgen binnen het Overlegplatform Infrastructuur.

2.5 Agrarische sector

- Aangeven wat de (regie) rol van de NCG is bij dit onderwerp.

2.7 Onderwijs

- Er staat dat het voorstel is onderwijsinstellingen in de gemeente Winsum, De Marne en Groningen niet meer onder regie van de NCG te versterken. Dit is in onze ogen een zeer ongewenste ontwikkeling. Onder wiens regie valt het dan wel? Graag ontvangen we een nadere reactie van de NCG op dit punt.
- Er staat: de inspecties worden.... Betekent dit dat deze nog niet zijn uitgevoerd in 2016?

2.8 Zorg

- De zorgaanbieders en Woonzorg Nederland maken autonome keuzes. Hier vinden op dit moment grote veranderingen plaats. Hoe kan de NCG hier regie gaan voeren op versterking?

4. Flankerend beleid

Wij bepleiten, samen met andere gemeenten, nadrukkelijk(er) aandacht voor flankerend beleid in gebieden waar geen versterking plaatsvindt. Uitgangspunt is altijd geweest om het totale gebied toekomstbestendiger en 'beter' achter te laten dan voor de gaswinning. Maatregelen mogen om deze reden niet slechts gekoppeld worden aan de versterkingsoperatie. Verder vinden wij dat nagedacht moet worden of de zogenaamde koppelkansen (bv verduurzamen van woningen) bij schadeafhandeling gelegd kunnen worden. Te meer als blijkt dat de versterkingsoperatie meevalt.

4.1 Energie

- Aangegeven is dat de 'intentie is' dat niemand tussen wal en schip valt bij de nieuwe regeling waardevermeerdering. Dit is geen harde toezegging. Van intenties kun je afwijken. Liever opnemen dat er niemand tussen wal en schip zal vallen.
- Wij juichen de koppeling met duurzaamheid met het inspectieprogramma toe. Wij pleiten voor een verbreding van het instrumentarium naar de schade.
- Wat hier ontbreekt is de notie van goede communicatie als er een nieuwe regeling komt.

4.3 Leefbaarheid

- Uitbreiding naar G11/G12 staat erin. Dit moet dan ook betekenen dat het beschikbare budget ook wordt verhoogd. Anders betekent het dat er minder middelen beschikbaar zijn voor de huidige gemeenten.

4.4 Cultureel erfgoed en beeldbepalende panden

- Dit mag hogere urgentie uitstralen. Vooral het beschermen van nog niet beschermde beeldbepalende bebouwing en structuren.
- Het is nu niet duidelijk wat de rol van de NCG hierbij is. Dit graag scherper aangeven. Tot nog toe zijn wij als gemeente zelf bezig om de panden aan te wijzen en hier een bescherming voor te realiseren.
- Zijn, zowel voor de rijksmonumenten als andere beeldbepalende gebouwen de meerkosten voor versterking en/of schadeherstel geregeld?
Zonder duidelijk meerkostenregeling zullen veel gebouwen in aanmerking komen voor financiële sloop (herstel is duurder dan economische waarde pand). Hoe zorg je ervoor

dat maatregelen passen bij de monumentale staat. M.a.w. wat hebben we eigenaren te bieden.

5. *Wat hebben we nodig: instrumenten*

5.1 Instrumentarium

- Wij zijn van mening dat in het gehele proces van beoordeling en -afhandeling de NAM geen inhoudelijke rol moet spelen, slechts als financier van de redelijke meerkosten. Dit zien wij graag bevestigd in het MJP.
- We zijn verder van mening dat waardevermeerdering niet gekoppeld moet worden aan versterking, maar gerelateerd aan schade. Schade in de omgeving en schade thuis leidt tot méér gevoelens van onveiligheid. Het hebben van meerdere keren schade betekent een grotere kans op (geestelijke) gezondheidsklachten en méér huisartsbezoek.

5.2 Onderzoeken

- Wij zijn positief over onafhankelijk onderzoek in het hele dossier.
- Wel zien wij graag een planning opgenomen over de (uitkomsten van de) diverse onderzoeken.
- Critical Review over woningmarktonderzoeken (nieuw?): maar waarom de RUG die zelf ook een van de onderzoeken heeft uitgevoerd?

Deel D (Onderwerpen waar vanaf januari 2017 (beleids) keuzes in wordt gemaakt)

- Herindeling: wat te doen met Groningen-Haren-Ten Boer.
Volgens ons is het antwoord net als bij Meerstad: alle bestaande afspraken in G9 verband worden overgenomen.